

Klimamål og fysisk planlægning:

Mulighed for støtte til pilotprojekter

Hvordan kan man arbejde med at reducere CO₂-udledningen i planlægningen af byer, landdistrikter og sommerhusområder samt arbejde strategisk med klimahensyn i kommuneplanlægningen? Plan22+ inviterer landets kommuner til at byde ind med pilotprojekter, som kan understøtte arbejdet med at indfri klimamål gennem fysisk planlægning.

Af Britt Vorgod Pedersen og Rasmus Blindum, Plan22+ sekretariatet

Sidst i november inviterede Plan- og Landdistriktsstyrelsen og Realdania gennem indsatsen Plan22+ landets kommuner til at bidrage til udvikling af nye metoder og redskaber, som kan understøtte en helhedsorienteret planlægning, hvor klimahensyn indtænkes. Pilotprojekterne skal vise nye veje til, hvordan vi kan planlægge sunde og attraktive byer og landområder, der samtænker fysisk planlægning som ramme for det gode liv og reduktion af CO₂-udledningen. Fristen for ansøgninger er 29. februar 2024.

Søg op til 500.000 kr. til pilotprojekter

En kommune kan søge om op til 500.000 kr. til projekter – eller et højere beløb, hvis flere kommuner

går sammen om en fælles udfordring. Kommunerne kan søge alene eller sammen med andre kommuner, bygherrer, rådgivere, organisationer med flere. Projekterne skal generere ny viden, nye metoder eller nye redskaber med henblik på at inddrage reduktion af CO₂-udledning i den helhedsorienterede fysiske planlægning og sikre høj kvalitet i det fysiske miljø.

Fokus på byer, landdistrikter og kommuneplaner

Første runde af pilotprojekter beskæftiger sig overvejende med planlægningen i det åbne land og med udvikling af redskaber til at vurdere CO₂-aftrykket i lokalplaner. I anden ansøgningsrunde efterspørger vi pilotprojekter, der fagligt set kan supplere projekterne

fra første runde. Vi efterspørger derfor:

- projekter, der tager fat på udfordringer og muligheder relateret til byernes planlægning
- projekter om klimarigtig udvikling og bosætning i landområder og sommerhusområder
- projekter, der har fokus på at styrke det strategiske arbejde med at sikre klimahensyn i kommuneplanlægningen.

Øget tæthed og mere kompakte byer ses som vigtige redskaber til at skabe en mere klimarigtig byudvikling. En analyse fra Concito om CO₂-udledningen fra forskellige typer byudvikling viser, at udledningen fra byggeri af ca. 500 nye rækkehuse er dobbelt så stor som fra 500 nye parcelhuse, og 500

Plan22+ projekterne skal vise nye veje til, hvordan vi kan planlægge sunde og attraktive byer og landområder. Fristen for nye ansøgninger er 29. februar 2024.

Foto: Steffen Stamp for Realdania

PLAN 22+

De 11 projekter

- **Lav bund og høje ambitioner i Brønderslev Kommune**
Brønderslev Kommune
- **Strategisk jordfordeling for hele Mors gennem samskabelse**
Morsø Kommune
- **Klimaet og ådalenes fremtid**
Viborg, Randers og Favrskov Kommuner
- **Klimaprojekter som driver for forbedring af landskabet**
Assens og Odense Kommuner
- **Vedvarende energianlæg som dynamo lokal udvikling**
Haderslev Kommune
- **God energi i Frederikssund – En trædesten for udvikling,**
Frederikssund Kommune
- **Udvikling af bæredygtighedsværktøjer**
Roskilde Kommune
- **Urban LCA – et værktøj til transformation af Frederiksberg Hospital**
Frederiksberg Kommune
- **Urban Decarb i planlægningen – et CO₂-beregningværktøj,**
København og Middelfart Kommuner
- **Klima og kvalitet i Odenses byudvikling – en bygherreguide**
Odense Kommune
- **Strategisk handleplan til planlægning for bæredygtig mobilitet i købstaden**
Ringsted Kommune

nye boliger, der etableres ved transformation af et erhvervsområde, udleder ca. en tredjedel af parcelhusene. Men de tættere byområder udfordrer faglige principper om adgang og plads til rekreative områder i byerne, og transformation af ældre bygninger kan til tider udfordre den æstetiske sans. I denne ansøgningsrunde efterspørger vi projekter, der tager hul på dilemmaerne i den tætte by, og som bidrager med løsninger til gode, sunde, grønne og tætte byer. Projekterne kan udforske muligheder for at indarbejde klimahensyn i den fysiske planlægning og samtidig have fokus på at skabe sunde, fysiske rammer for mennesker med høj livskvalitet.

Uden for byerne ligger boliger og andre funktioner mere spredt. Derfor

kræver det andre virkemidler at planlægge klimarigtigt i områder uden for byerne. En stor udfordring er for eksempel at understøtte en udvikling i retning af en mere grøn og aktiv mobilitet. Under dette tema efterspørger vi derfor projekter, der har fokus på, hvordan placering af nye boliger, sommerhuse, service, mobilitet mv. uden for byerne kan bidrage til den grønne omstilling.

Det tredje tema i ansøgningsrunden er, hvordan kommuneplanlægningen kan styrkes som strategisk værktøj til reduktion af CO₂-udledningen. Der er kommet nye muligheder i Planloven, som giver anledning til et strategisk blik på kommuneplanerne. Derudover lægger målene i kommunernes DK2020 klimahandlingsplaner

op til at se kommuneplanerne i et nyt lys. Her efterspørger vi derfor projekter, der ser på, hvordan man strategisk kan arbejde med den grønne omstilling i den fysiske planlægning, herunder i kæden planstrategi, kommuneplan og lokalplaner.

Savner du inspiration?

Plan22+ har tilknyttet en ekspertgruppe med forskere fra uddannelsesinstitutioner rundt i landet. Forskerne dækker tilsammen et bredt felt inden for fysisk planlægning. Vi har interviewet de 13 forskere om deres forskning og deres blik på barrierer og potentialer i forhold til CO₂-reduktion i den fysiske planlægning. Interviewene er samlet i en lille publikation, som kan findes under viden på vores hjemmeside www.plan22.dk. Vores håb er, at interviewene kan inspirere til at udforske nogle af de omtalte emner i kommende pilotprojekter.

I løbet af november og første del af december har Plan22+ desuden sammen med Dansk Byplanlaboratorium afholdt en række inspirationswebinarer, som har sat fokus på de tre temaer. Webinarerne kan ses eller genses på www.plan22.dk.

Proces og tidsplan

Anden ansøgningsrunde for pilotprojekter blev lanceret den 23. november. Ansøgningsvejledning

og ansøgningskema kan findes på vores hjemmeside. Her kan du også finde en optagelse af informationsmødet d. 11. december, hvor ansøgningsvejledningen blev uddybet.

Plan22+ sekretariat vil i perioden frem til ansøgningsfristen kunne kontaktes for en uddybning af vejledningen, eller hvis nogen ønsker at prøve en ide af. Det vil også være muligt at fremlægge en ide til et projekt den 10. og 11. januar og få en tilbagemelding af et panel bestående af Plan22+ sekretariatet og repræsentanter fra partnerskabet bag indsatsen: Plan- og Landdistriktsstyrelsen samt Realdania.

Første runde af pilotprojekter

11 pilotprojekter i 15 kommuner er udpeget i første ansøgningsrunde i Plan22+.

De projekter, som er udpeget, lægger særligt vægt på temaer angående problematikker i det åbne land og bæredygtighedsværktøjer til udregning af lokalplaners klimaaftryk. Projekterne omhandlende det åbne lands planlægning beskæftiger sig blandt andet med landsskabsstrategier for landområder på tværs af kommunegrænser, arealstrategier der knytter sig til fremtidens arealanvendelse, udtagning af lavbundslande, skovrejsning og etablering af VE-anlæg.

Bæredygtighedsværktøjerne vedrører kommuneplaner, lokalplaner

og skal kunne anvendes i den daglige planlægning i dialogen med udviklere og som beslutningsparameter, når byråd og kommunalbestyrelser skal tage stilling til nye planer. Se de 11 projekter i faktaboks.

PLAN 22+

Plan22+ er en femårig indsats, som frem mod 2027 skal udvikle ny viden og redskaber til at indfri klimamålsætninger gennem den fysiske planlægning. Formålet er at understøtte kommunernes klimaarbejde ved at udvikle det faglige grundlag for at vurdere, prioritere og diskutere, hvordan klimahensyn kan indarbejdes i den helhedsorienterede fysiske planlægning for velfungerende byer og landområder. Plan22+ virker igennem et selvstændigt sekretariat, forankret i Dansk Byplanlaboratorium. Den filantropiske forening Realdania står sammen med Plan- og Landdistriktsstyrelsen bag indsatsen Plan22+.